

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba (fi) neseniai atlikta pakeitimų.

suomių

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Swipe to change

Pagrindinės teisės

Suomija

Oficialaus vertimo rodoma kalba nėra.

Čia galite susipažinti su šio teksto vertimu, atliktu mašininio vertimo priemone. Turėkite omenyje, kad jis skirtas tik padėti suprasti tekstą. Šio puslapio savininkas neprisiima jokios atsakomybės dėl šio mašininio vertimo priemone išversto teksto kokybės.

-----lietuvių-----bulgarųispanųčekųdanųvokiečiųestųgraikųanglųprancūzųkroatųitalųlatviųvengrųmaltiečiųnyderlandų
lenkųportugalųrumunųslovakųslovėnųšvedų

Nacionaliniai teismai

Nacionalinės žmogaus teisių institucijos

Ombudsmenas

Specializuotos žmogaus teisių institucijos

Kita

Nacionaliniai teismai

Apylinkių teismai nagrinėja baudžiamąsias, civilines ir apeliacines bylas. Paprastai pirmosios instancijos teismo sprendimą galima perduoti svarstyti aukštesnės instancijos teismui. Apylinkės teismo sprendimą galima apskųsti Apeliaciniam teismui. Atitinkamai, Apeliacinio teismo sprendimą galima apskųsti Aukščiausiajam teismui, jeigu jis leidžia pateikti apeliacinį skundą.

Administraciniai teismai nagrinėja apeliacinius skundus dėl valdžios institucijų sprendimų. Administracinio teismo sprendimą galima apskųsti Vyriausiajam administraciniam teismui.

Specializuoti teismai, be kitų, yra Ekonominė bylų teismas, Darbo ginčų teismas, Draudimo ginčų teismas, Aukščiausiasis apkalto teismas.

Teismų kontaktiniai duomenys nurodyti šiose interneto svetainėse:

<https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index.html>

<https://oikeus.fi/en/index/yhteystiedot.html>

Nacionalinės žmogaus teisių institucijos

2012 m. pradžioje buvo įsteigtas funkcinio požiūriu nepriklausomas Žmogaus teisių centras, veikiantis prie Parlamento ombudsmeno tarnybos. Žmogaus teisių centro užduotis – skleisti informaciją ir skatinti švietimą, mokymą, mokslinius tyrimus ir bendradarbiavimą pagrindinių bei žmogaus teisių srityje. Centras rengs pagrindinių ir žmogaus teisių užtikrinimo ataskaitas ir imsis iniciatyvų bei rengs pranešimus, kuriais bus skatinama pagarba šioms teisėms. Žmogaus teisių centras taip pat prisidės prie tarptautinių pastangų skatinti gerbti pagrindines ir žmogaus teises. Žmogaus teisių centras nenagrinėja skundų ar kitų atskirų bylų, kurios priklauso aukščiausiosios teisinės priežiūros institucijos kompetencijai.

Ombudsmenas

Parlamento ombudsmenas

Į Parlamento ombudsmeną galima kreiptis kilus įtarimui, kad valdžios institucijos arba pareigūnai pažeidžia teisę ar nevykdo savo pareigų. Pavyzdžiui, pažeisti pagrindines teises yra neteisėta. Skundą ombudsmenui gali pateikti bet kuris asmuo. Skundo dalykas gali būti susijęs su skundo pateikėju, tačiau skundas taip pat gali būti teikiamas kito asmens vardu arba kartu su kitais asmenimis. Ombudsmenas skundą nagrinėja, jeigu yra pagrindo manyti, kad valdžios institucija veikė neteisėtai. Skundai nagrinėjami nemokamai. Atlikdamas tyrimą, Ombudsmenas išklauso asmenį arba valdžios instituciją, dėl kurių pateiktas skundas. Be to, jis prašo įvairių valdžios institucijų pateikti ataskaitas bei pareiškimus ir prireikus gali nurodyti savo tarnybos tyrėjams atlikti tyrimus. Skundai nagrinėjami nemokamai.

Baudžiamoji byla dėl pareigūnio nusikaltimo yra griežčiausia iš visų priemonių, kurias gali taikyti ombudsmenas. Ombudsmenas taip pat gali pareikšti oficialų papeikimą atitinkamam pareigūnui. Dažniausiai jis pareiškia savo nuomonę dėl neteisėtų procedūros aspektų arba dėl aplaidumo ją vykdančių ir primena teisingą procedūrą. Ombudsmenas taip pat gali pateikti pasiūlymą dėl klaidos ištaisymo ir atkreipti Valstybės Tarybos dėmesį į pastebėtus teisinių nuostatų ar taisyklių trūkumus.

Parlamento ombudsmeno tarnyba

Adresas Arkadiankatu 3, Helsinkis

Pašto adresas 00102 Parlament

Interneto svetainė <https://www.oikeusasiamies.fi/fi/>

Telefonas (+358) 9*4321

Faksas (+358) 9 432 2268

E. paštas eo-kirjaamo@eduskunta.fi

Teisingumo kancleris

Į Teisingumo kanclerį galima kreiptis tiesiogiai su skundo pateikėju susijusiu klausimu arba bet kokių kitų klausimų, jeigu skundo pateikėjas mano, kad valdžios institucijos, pareigūnai arba kiti viešasis funkcijas vykdančios asmenys ar įstaigos elgiasi neteisingai arba nevykdo savo pareigų, arba jeigu savo pareigų nevykdo advokatūros narys. Be to, į Teisingumo kanclerį gali kreiptis bet kuris asmuo, manantis, kad nebuvo užtikrintos Konstitucijoje įtvirtintos pagrindinės arba žmogaus teisės. Teisininko kvalifikaciją turintys darbuotojai nagrinėja šiuos skundus ir surenka visus būtinus papildomus dokumentus. Skundo pateikėjui paprastai suteikiama galimybė pateikti atsakymą atsakovui. Skundo pateikėjui rašytinis sprendimas atsiunčiamas paštu. Teisingumo kanclerio tarnybos paslaugos skundo pateikėjui teikiamos nemokamai.

Jeigu nustatoma, kad procedūra buvo neteisėta arba neteisinga, Teisingumo kancleris gali pareikšti papeikimą pareigūnui arba nurodyti tinkamą taikytiną procedūrą. Sudėtingesniais atvejais jis gali nurodyti pareikšti kaltinimus pareigūnui. Jeigu Teisingumo kancleris mano, kad tai būtina, jis yra įgaliojtas pasiūlyti iš dalies pakeisti nuostatas arba nurodymus, panaikinti teismo nutartį arba pateikti kasacinį skundą. Valdžios institucija arba pareigūnas, atsižvelgdamas į tai, kad Teisingumo kancleris atlieka tyrimą, gali ištaisyti savo klaidą.

Teisingumo kanclerio tarnyba

Adresas Snellmaninkatu 1, HELSINKI

Pašto adresas P O Box 20, 00023 GOVERNMENT

Interneto svetainė <https://www.okv.fi/>

Telefonas (+358) 9 16001

Faksas (09) 160 23975

Registratūra (+358) 9 160 23950

E. paštas kirjaamo@okv.fi

Informacija (+358) 9 160 23955

E. paštas tiedotus@okv.fi

Specializuotos žmogaus teisių institucijos

Vaiko teisių ombudsmenas

Teisėje nustatytos šios Vaiko teisių ombudsmeno pareigos:

stebėti vaikų bei jaunimo gerovę ir užtikrinti jų teises;

siekiant vaiko interesų daryti įtaką sprendimų priėmimo institucijoms;

palaikyti ryšius su vaikais bei jaunimu ir iš jų gautą informaciją perduoti sprendimo priėmimo institucijoms;

su vaikais susijusią informaciją pateikti su vaikais dirbantiems specialistams, institucijoms ir visuomenei;

skatinti subjektų, atsakingų už vaiko teisių politiką, bendradarbiavimą;

skatinti laikytis JT Vaiko teisių konvencijos.

Vaiko teisių ombudsmeno tarnyba

Vaasankatu 2

40100 Jyväskylä

E. paštas lapsiasiavaltuutettu@stm.fi

Faksas (+358) 14 337 4248

Interneto svetainė <http://www.lapsiasia.fi/>

Lygių galimybių tarnyba

Lygių galimybių ombudsmenas

Lygių galimybių ombudsmenas įpareigotas: stebėti, kad būtų laikomasi Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo, ypač draudimo diskriminuoti ir skelbti diskriminacinius darbo pasiūlymus; siekti įstatymu nustatyto tikslo imantis iniciatyvų, teikiant konsultacijas ir gaires; teikti informaciją apie Lygių galimybių įstatymą ir jo taikymą ir stebėti, kaip įvairiuose visuomenės sektoriuose užtikrinama moterų ir vyrų lygybė. Be to, Lygių galimybių ombudsmenas prižiūri, kaip užtikrinama seksualinių mažumų apsauga nuo diskriminacijos.

Lygių galimybių ombudsmeno tarnyba

Pašto adresas PO Box 33, FIN-00023 Government

Adresas Meritullinkatu 1, 00170 Helsinki

Konsultavimo linija tel. (+358) 9 1607 3248 (pirm.–ketv. 9–11 val. ir 13–15 val., penkt. 9–12 val.)

Registratūra tel. (+358) 9 1607 4427

E. paštas tasa-arvo@stm.fi

Faksas (+358) 9 1607 4582

Interneto svetainė <https://www.tasa-arvo.fi>

Mažumų teisių ombudsmenas

Pagrindinė Mažumų teisių ombudsmeno pareiga – gerinti etninių mažumų ir užsieniečių padėtį, užtikrinti jų lygybę bei teisinę apsaugą ir skatinti gerus etninių grupių santykius Suomijoje. Ombudsmenas taip pat atlieka nacionalinio pranešėjo prekybos žmonėmis klausimais funkciją. Į Mažumų teisių ombudsmeną galite kreiptis, jeigu, pavyzdžiui, patyrėte diskriminaciją dėl etninės kilmės arba esate tokios diskriminacijos liudininkas.

Diskriminacijos atveju Mažumų teisių ombudsmenas gali:

teikti gaires ir konsultuoti, teikti rekomendacijas arba imtis iniciatyvų, kuriomis užtikrintų, kad diskriminacija būtų sustabdyta arba nepasikartotų;

imtis šalių sutaukinimo priemonių;

paprašyti, kad diskriminacija įtariama institucija arba verslininkas pateiktų paaiškinimą;

skirti finansinę baudą, jeigu diskriminacija įtariama institucija arba verslininkas nepateikia paaiškinimo;

perduoti bylą Suomijos nacionaliniam ginčų dėl diskriminacijos tribunolui arba padėti klientui tai padaryti.

Mažumų teisių ombudsmeno tarnyba

Adresas Mikonkatu 25, Helsinki

Pašto adresas PO Box 26, 00023 GOVERNMENT

Klientų tarnybos tel. (+358) 71 878 8666, darbo dienomis 10–12 val.

Operatorius (+358) 71 878 0171

E. paštas ofm@ofm.fi

Interneto svetainė <https://www.syrjinta.fi/>

Duomenų apsaugos institucija

Duomenų apsaugos ombudsmenas

Duomenų apsaugos ombudsmenas įgaliojtas peržiūrėti ir nagrinėti bylas dėl asmens duomenų bei skolinimosi informacijos naudojimo, kaip nustatyta Asmens duomenų įstatyme ir Skolinimosi informacijos įstatyme; jis taip pat atsakingas už kitų minėtais įstatymais nustatytų pareigų vykdymą. Duomenų apsaugos

ombudsmenas taip pat atsakingas už asmens duomenų ir skolinimosi informacijos naudojimo bendros raidos priežiūrą, be to, prirėikus jis privalo imtis reikalingų veiksmų. Duomenų apsaugos ombudsmenas taip pat teikia visuomenei informaciją, susijusią su asmens duomenų ir skolinimosi informacijos klausimais, ir bendradarbiauja tarptautiniu lygmeniu asmens duomenų naudojimo srityje. (Įstatymas dėl Duomenų apsaugos valdybos ir duomenų apsaugos ombudsmeno, 1994 5 27 / 389).

Duomenų apsaugos ombudsmeno pareiškimai, kuriuose teikiamos gairės ir rekomendacijos, susijusios su asmens duomenų tvarkymu, nėra privalomi. Sprendžiant šiuos klausimus, sprendimus priima Duomenų apsaugos valdyba, kuriai ombudsmenas gali teikti bylas, jeigu duomenų valdytojas nesilaiko ombudsmeno nurodymų. Ombudsmenas taip pat gali nurodyti pateikti kaltinimus byloje.

Be to, Duomenų apsaugos ombudsmenas priima sprendimus dėl duomenų subjektų teisių užtikrinimo. Iš esmės, Asmens duomenų įstatymas įgyvendinamas leidžiant asmenims patikrinti, kokie su jais susiję duomenys yra surinkti ir saugomi, ir prirėikus kreiptis į ombudsmeną, kad jis iširtų visus galimus pažeidimus. Tokiu būdu duomenų subjektai taip pat gali patikrinti, ar įrašyti duomenys yra teisingi. Ombudsmeno sprendimai, susiję su teisės patikrinti ir ištaisyti asmens duomenis užtikrinimu, yra privalomi ir gali būti skundžiami.

Duomenų apsaugos ombudsmeno tarnyba

Pašto adresas PO Box 315, 00181 Helsinki

Adresas Albertinkatu 25A, 3rd floor

Interneto svetainė <http://www.tietosuoja.fi/fi/>

Telefonas (+358) 10 36 66700

Faksas (+358) 10 36 66735

E. paštas tietosuoja@om.fi

Kita

Teisinė pagalba

Teisine pagalba siekiama užtikrinti, kad asmenys turėtų galimybę gauti profesionalią teisinę pagalbą, su kuria susijusias visas išlaidas arba jų dalį padengia valstybė. Teisinė pagalba teikiama visais teisiniais klausimais. Tačiau teisinė pagalba paprastai neteikiama, jeigu pareiškėjas yra apsidraudęs nuo teisinių išlaidų ir tas draudimas galioja atitinkamos bylos išlaidoms. Baudžiamosiose bylose tam tikrais atvejais atsakovas turi teisę į valstybės skiriamo gynėjo paslaugas, su kuriomis susijusias išlaidas padengia valstybė, neatsižvelgdama į atsakovo finansinę padėtį. Sunkių smurtinių arba seksualinių nusikaltimų aukoms gali būti skiriamas advokatas, su kuriuo susijusias išlaidas padengia valstybė, neatsižvelgdama į aukos pajamas. Įmonėms ar korporacijoms teisinė pagalba neteikiama. Užsienyje nagrinėjamų bylų atveju pagal teisinės pagalbos nuostatas dengiamos su teisinėmis konsultacijomis susijusios išlaidos. Pagalbą teismo procese gali teikti valstybės paskirti teisinės pagalbos teikėjai, advokatai ir kiti teisininkai; kitose bylose teisinę pagalbą teikia valstybės paskirti teisinės pagalbos teikėjai, dirbantys valstybės skiriamos teisinės pagalbos biuruose. Šie biurai paprastai veikia tose pačiose savivaldybėse kaip ir apylinkių teismai. Valstybės skiriamos teisinės pagalbos biurų kontaktiniai duomenys pateikti interneto svetainėje <https://oikeus.fi/fi/index/yhteystiedot.html>.

Konsultacijų pabėgėliams centras

Konsultacijų pabėgėliams centras yra nevyriausybinė organizacija, teikianti teisinę pagalbą prieglobsčio prašytojams, pabėgėliams, kitiems Suomijoje esantiems užsieniečiams ir juos konsultuojanti. Centras taip pat siekia gerinti prieglobsčio prašytojų, pabėgėlių ir kitų Suomijoje esančių užsieniečių padėtį ir taiko Europos Sąjungos prieglobsčio ir pabėgėlių politiką.

Interneto svetainė <http://www.pakolaisneuvonta.fi/>

Paskutinis naujūnimas: 30/06/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.